

نویغور خالق پوچپکلی

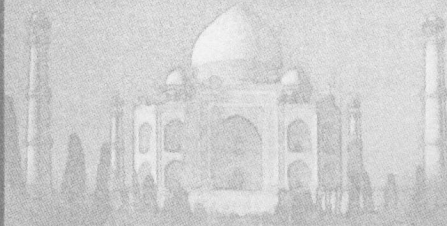

نویغور خالق پوچپکلی

شہنشاہ خالق نیشاپوری

تەقلىق كەنجى قىز

تەقلىق كەنجى قىز

«ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى قامۇسى»
تەھرىر ھەيئىتى نەشرگە تەييارلىغان

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ئۇيغۇرچى 2007 - يىلى

图书在版编目(CIP)数据

聪明的小姑娘：维吾尔文/《维吾尔民间文学大典》编委会
编. - 乌鲁木齐：新疆人民出版社，2007.1
(维吾尔民间故事)
ISBN 978-7-228-10825-1

I.聪... II.维... III.维吾尔族 - 民间故事 - 作品集 -
中国 - 维吾尔语 (中国少数民族语言) IV.I277.3

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2007)第006082号

策 划： 阿布都热合满·艾白
艾合买提·伊明

责任编辑： 艾合买提·伊明
责任校对： 阿布列孜·阿巴斯
封面设计： 买买提·努提提

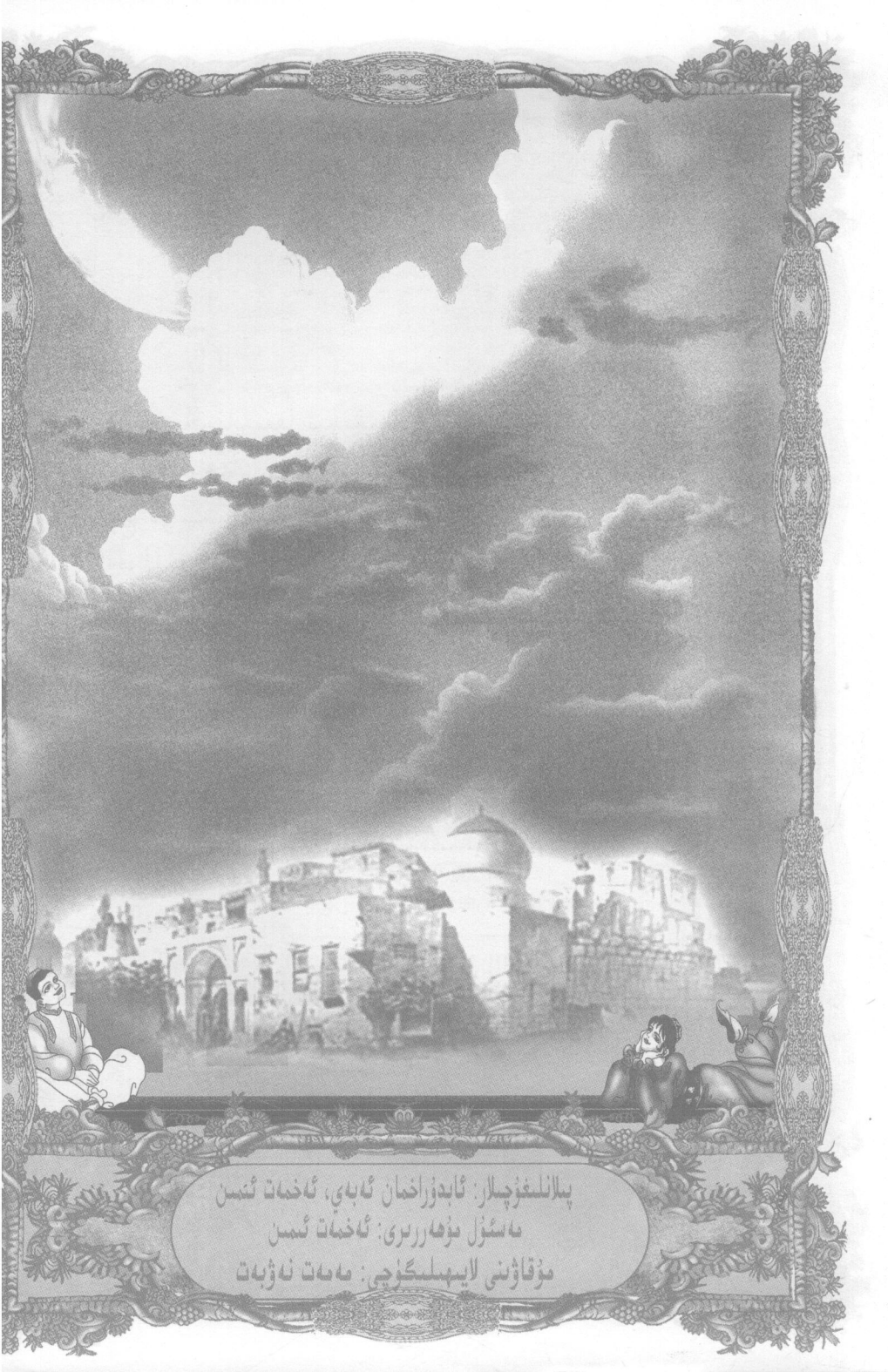
聪明的小姑娘 (维吾尔文)

(维吾尔民间故事)

《维吾尔民间文学大典》编委会编

新疆人民出版社出版
(乌鲁木齐解放南路348号 邮编： 830001)
新疆新华书店发行
新疆新华印刷厂印刷
880×1230毫米 32开本 2.375印张
2007年1月第1版 2007年1月第1次印刷
印数： 1-5000

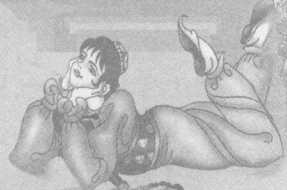
ISBN 978-7-228-10825-1 定价： 4.50元

پىلانلىقچىلار: ئابدۇراخمان ئەبەي، ئەخمەت ئىمىن
مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەخمەت ئىمىن
مۇقاۋىنى لايىھىلىگۈچى: مەمەت نەۋبەت

مۆندەھىز

- 1..... ھۈرۈننىڭ بايلىققا ئېرىشىشى
- 8..... يېرىم پۇرچاق
- 14..... ئۈچ دوست
- 18..... ئەقىللىق كەنجى قىز
- 24..... ئىشچان قىز
- 36..... ئېرىڭ بولغان پىرىڭ بولۇر
- 44..... كىشىنىڭ ھەققى
- 50..... گىلەمچى يىگىت
- 60..... ئەر ئاسمىنىڭ سوۋغىتى
- 63..... ھۈنەر

ھۇرۇننىڭ بايلىقى ئېشىشى

بۇرۇن بىر ھۇرۇن بولغانىكەن، ھۇرۇن بولغاندىمۇ ئىش قىلىشنى زادىلا خالىمايدىغان، ئىشنىڭ ئېتىنى ئاڭ-لىسا بېشى ئاغرىيدىغان، ئۆتۈپ كەتكەن ھۇرۇننىڭ ھۇرۇ-نىكەن. خوتۇنى ئىشقا ھەيدىسە، تىللاپ ئۇنىمايدىكەن. خو-تۇنمۇ ئاخىر ئامال قىلالماي، ھۇرۇننى ئۆز مەيلىگە قويۇ-ۋېتىپتۇ. شۇنداق كۈنلەرنىڭ بىرىدە، يۇرت چوڭلىرىدىن بىرى ھۇرۇنغا نەسەھەت قىلىپ:

— سەنمۇ خۇدانىڭ بەندىسى بولغاندىكىن ئۆزۈڭ ھالال ئەمگەك قىلىپ، يەر تېرىپ چېنىڭنى باقساڭ بولمامدۇ؟! — دەپتۇ. ھۇرۇن:

— ئەجەبمۇ بېشىمنى ئاغرىتتا! يەر تېرىساممۇ تېراي، بىراق نېمىدە تېرىمەن؟ — دەپتۇ.

— قوشنىلارنىڭ كالىسىنى سوراپ ئېلىپ تېرىغىن، — دەپتۇ ھېلىقى ئادەم. ھۇرۇن تەستە ئورنىدىن تۇرۇپ قوش-نىسىنىڭ كالىسىنى سوراپ ئېلىپ يەر ھەيدىگىلى بېرىپ-تۇ، بىر ئاز ھەيدىگەندىن كېيىن قوش بىرنەرسىگە تاقاش-

قاندەك قىپتۇ، كالىسىنى توختىتىپ شۇنداق قارىسا، ئادە-
نىڭ كالىسىدەك بىرنەرسە چىقىپتۇ. بۇ نەرسە شۇنداق
پارقىراق ئىكەنكى، يالت - يۇلت قىلىپ ھۇرۇننىڭ كۆزد-
نى قاماشتۇرۇۋېتىپتۇ. ھۇرۇن، بۇ نېمىدۇ؟ بىرەر ئادەمدىن
سوراپ باقاي دەپ، ئەتراپىغا قارىسا، يىراقتىن بىر ئادەم
كېلىۋاتقۇدەك.

— ھوي ئاكا، تېز رەك بۇ ياققا كەلسىلە، — دەپ چا-
قىرىپتۇ. ئۇ ئادەم يېقىن كېلىشىگە، ھەي، بۇ بۇلاڭچىمۇ
نېمە، دەپ ئويلاپ، چاپىنىنى سېلىپلا ھېلىقى نەرسىگە
يېپىپ ئۈستىگە ئولتۇرۇۋاپتۇ - دە، ئۇ ئادەمگە:

— ماۋۇ ئىككى كالىمدىن قايسىسى ئىلدامكەن؟ —
دەپ سوراپتۇ. ھېلىقى ئادەم:

— ھەي، كالىنى سەن ھەيدىگەن تۇرۇپ ئۆزۈڭ بىل-
مىسەڭ، مەن نەدىن بىلەي، — دەپ ئاچچىقلىنىپ كېتىپ
قايتۇ.

ھۇرۇن، ئەجەب ئاسان قۇتۇلدۇما، دەپ ئەتراپىغا قار-
سا يەنە بىر ئادەم كېلىۋاتقۇدەك، ئۇنىمۇ چاقىرىپتۇ - دە،
يېقىن كەلگەندە ئۇنىڭغىمۇ ئىشەنچ قىلالماي:

— ئاكا، مەن كەچكىچە قانچىلىك يەر ھەيدەرمەن؟ —
دەپتۇ. بۇ ئادەمنىڭمۇ ئاچچىقى كېلىپ:

— بۇنى سەن بىلمىسەڭ، مەن قانداق بىلمەن؟ —
دەپ غودۇڭشىپ تىللاپ كېتىپ قايتۇ. ھۇرۇن، بۇنىڭدىنمۇ
خېلى ئاسان قۇتۇلدۇم، ئەمدى كىمدىن سورىسام بولار، دەپ

ئولتۇرۇپ، ھە راست، خاندىنلا سوراي، خاندا ئەقىل كۆپ بولىدۇ دەيدىكەن، دەپ ئويلاپ، ھەيدىگەن يېرىنىمۇ تاشلاپ قويۇپ ئۆيىگە قايتىپ كەپتۇ - دە، ئالدىراپلا يەنە تالاغا مېڭىپتۇ. خوتۇنى:

— تاماق پىشتى، يەۋېلىڭلا! — دەپتۇ. ھۇرۇن تاماق يەپ ئولتۇرۇپ:

— قاراڭلا، خوتۇن، بۈگۈن ئېتىزدىن مۇنداق نەرسە تېپىۋالدىم، خانغا ئاپىرىپ كۆرسىتىپ باقاي دەيمەن، — دەپ ھېلىقى نەرسىنى خوتۇنغا كۆرسىتىپتۇ. خوتۇنى قا- رسا، ئالتۇن. خوتۇنى چاندورماي:

— ئەجەب پارقىرايدىغان نەرسىكىنا بۇ، ئەكېلىڭلا مەن ئوبدانراق كۆ- رۈپ باقاي، — دەپ ئېلىپ، ئېرىنىڭ تاماق- قا دۈم چۈشكەن ۋاقتىدىن پايدى- لىنىپ ئالتۇن- نى تىقىپ قو- يۇپ، ئورنىغا

شۈنچىلىك چوڭلۇقتىكى تاشتىن بىرنى چاپىنغا چاندۇر -
ماي يۆگەپ قويۇپتۇ.

ھۇرۇن تامىقىنى يەپ بولۇپ:

— ئەمىسە، مەن خاننىڭ ئالدىغا بارىدىغان بولۇپ

قالدىم، — دەپ قويۇپ، چاپىنغا يۆگەكلىك نەرسىنى

كۆتۈرۈپ يولغا چىقىپتۇ.

تاغ - داۋان ئېشىپ بىرقانچە كۈن يول يۈرۈپ، خان -

نىڭ ئوردىسىغا بېرىپتۇ - دە: «مەن خانغا بىرنەرسە

ئەكەلدىم. خان بىلەن كۆرۈشەتتىم» دەپتۇ. ياساۋۇللار

كېرىپ خانغا مەلۇم قىپتۇ. خان «كېرىسۇن!» دەپ رۇخسەت

قىپتۇ. ياساۋۇللار چىقىپ ھۇرۇننى ئوردىغا ئەكىرىپتۇ.

خان:

— ھە، نېمە دەيسەن؟ — دەپتۇ. ھۇرۇن چاپىننىڭ

ئارىسىدىكى نەرسىنى ئېلىپ شۇنداق قارىسا، تاش تۇرغۇ -

دەك. ھۇرۇن، توۋا، بۇ پارقىرايدىغان نەرسە تاشقا ئايلىنىپ

كەتتىمۇ نېمە، دەپ ئويلاپ، قورققىنىدىن تەرلەپ كېتىپ -

تۇ. خان:

— ھە، نېمە، مۇشۇ تاشنى ئېلىپ كەلدىڭما؟ — دەپ -

تۇ. ھۇرۇن دەرھال گەپ ياساپ:

— خان ئالىيلىرى، خوتۇنۇم بۇ تاشنى: «بەش قىزىق

كېلىدۇ» دەيدۇ. مەن: «كەلمەيدۇ» دەيمەن. شۇنداق تاللىشىپ

قالدۇق. شۇڭا، سىلنى بۇ ماجىرانى ئايرىپ قويارىمىكەن،

دەپ كېلىۋىدىم، — دەپتۇ. بۇنى ئاڭلاپ خاننىڭ ئاچچىقى

كېلىپ: «بۇ يەردە نەرسە ئىكەن، پەقەت زىنداندا».

— بۇ مېنى ئەخمەت قىلغىلى كەلگەن نېمىكەن، ئا-
پىرىپ زىندانغا تاشلاڭلار! — دەپتۇ. ياساۋۇللار ھۇرۇننى
شۇ جايدىلا باغلاپ ئاپىرىپ زىندانغا تاشلاپتۇ.

ھۇرۇن زىنداندا يېتىپ، مېنىڭ تاپقىنىم مۇنداق
چوڭلۇقتىكى پارقىرايدىغان نەرسە ئىدى، بۇ قانداق بولۇپ
مۇنداق چوڭلۇقتىكى قارا تاشقا ئايلىنىپ قالدى، دەپ قول
ئىشارىتى قىلغاننى زىندان ياساۋۇللىرى كۆرۈپ قاپتۇ —

دە، پادىشاھقا:

— بۇ ئوغرى يەرنى غېرىچلاۋاتىدۇ. بۇنىڭدا چوقۇم
بىر سىر بار، — دەپ خانغا مەلۇم قىپتۇ. خان ھەيران
بولۇپ:

— ئۇنى ئاچقىڭلار، مەن ئۆزۈم سوراپ باقاي، —
دەپتۇ. شۇنىڭ بىلەن ياساۋۇللار ھۇرۇننى خاننىڭ ئالدىغا
ئەكىرىپتۇ.

— سەن يەرنى غېرىچلاپسەن، بۇ نېمە قىلغىنىڭ؟ —
دەپتۇ. ھۇرۇن:

— بىزنىڭ ئۆيدىكى ئۆچكىنىڭ ساقىلى ئۇزۇنمۇ،
خاننىڭ ساقىلى ئۇزۇنمۇ؟ دەپ غېرىچلاۋاتىمەن، — دەپتۇ.
بۇنى ئاڭلىغان خان ئاچقىدىن تىرەپ كېتىپتۇ —

دە: «ئەي ئاڭلىغۇچى!»

— ماڭا ھاقارەت كەلتۈرگەن بۇ ئەبلەخنى راسا ئۇ-
رۇڭلار! — دەپ بۇيرۇپتۇ. ياساۋۇللار شۇن ئۇ ھۇرۇننىڭ

پۇت - قولىنى باغلاپ، بويىغا تۆگىنىڭ چۈلۈۋورنى باغلاپ
 راسا ئۇرۇپتۇ. ئاغرىققا پايلىمىغان ھۇرۇن:

— ۋاي، مەن راستىنى ئېيتاي، مېنى ئۇرماڭلار! —
 دەپ يالۋۇرۇپتۇ.

— ھە، ئېيتە! — دەپتۇ ياساۋۇللار.

— پادشاھنىڭ ئۆزىگە ئېيتىمەن، — دەپ تۇرۇۋاپتۇ
 ھۇرۇن. شۇنىڭ بىلەن پادشاھنىڭ قېشىغا ئەكىرىپتۇ.
 ھۇرۇن:

— پادشاھئالەم، بۇ گەپنى پەقەت قولاقلىرىغىلا دەي-
 مەن، — دەپتۇ. پادشاھ قۇلىقىنى يېقىن ئايرىپ:

— ھە،

ئېيتە، — دەپ-
 تىكەن، ھۇرۇن:

— ۋاي پا-

دشاھ، مەندەك

بىگۇناھ ئادەمگە

ماۋۇ سېسىق

چۈلۈۋورنى باغلاپ

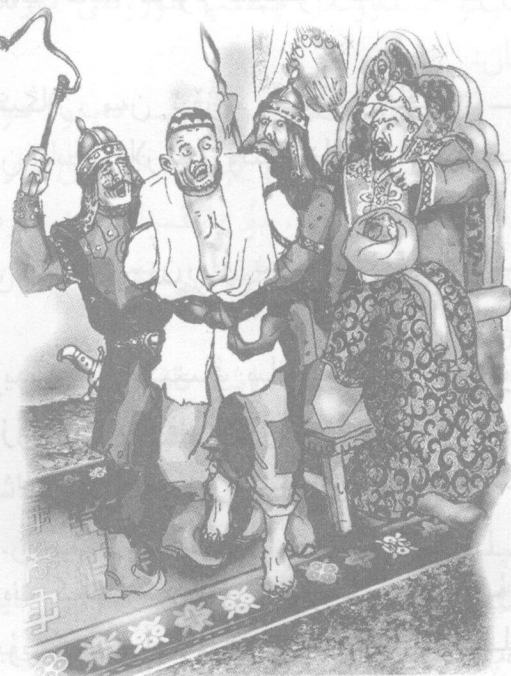
ئۇرغۇزغان پادد-

شاھنىڭ ئۆزى

ساراڭكەن، يالغان

بولسا سوراپ

باقسىلا، —

دەپتۇ.

بۇنى ئاڭلاپ پادشاھنىڭ تېخىمۇ ئاچچىقى كېلىپ:
— بۇ بىر ساراڭ نېمە ئوخشايدۇ، ئۇرۇپ ھەيدىۋې-
تىڭلار! — دەپتۇ. شۇنىڭ بىلەن ياساۋۇللار ھۇرۇننى
ئۇرغان پېتى ئوردىدىن قوغلاپ چىقىرىپتۇ. ھۇرۇن شۇ
قوغلانغانچە نەچچە ئولتۇرۇپ، نەچچە يېتىپ مىڭ بىر جا-
پادا ئاران دېگەندە ئۆيىگە يېتىپ كەپتۇ. خوتۇنى:

— ئاران تەستە ئەقلىڭنى تېپىپ ئۆيگە يېنىپ كەپ-
سەن — دە. ئەمدىلىكتە ئۆيىمىزدە ھەممە نەرسە تەل بولدى-
دۇ، ھېچنېمىدىن غەم قىلمايمىز، — دەپ ھۇرۇننىڭ ئال-
دىغا خىلمۇخىل ئېسىل تاماقلارنى ئېتىپ قويۇۋېتىپتۇ.
ئۆمرىدە بۇنچىلىك لەززەتلىنىپ تاماق يەپ باقمىغان ھۇرۇن
ئالدىدىكى تاماقلارنى تۈگىتىپ يەۋېتىپ، خاتىرجەم ئۇيقۇغا
كېتىپتۇ. شۇنداق قىلىپ، بۇ ئەر — خوتۇنلار تۇرمۇشىنى
توق، باياشات، ئوبدان ئۆتكۈزۈپ ئالەمدىن ئۆتۈپتۇ.

يېرىم پۇرچاق

بۇرۇنقى زاماندا بىر ئەر - خوتۇن ئۆتكەن بولۇپ،
ئۇلارنىڭ بەش بالىسى بار ئىكەن. ئۇلار كۈنلۈكى ئاسمان-
دىن چۈشكەن يەتتە كىشىلىك ئوزۇق بىلەن كۈن كەچۈرد-
دىكەن.

بىر كۈنى ئەر - خوتۇن ئىككىلەن مەسلەھەتلىشىپ،
كىچىك ئىككى بالىسىنى ئېزىقتۇرۇۋېتىپ، ئۇلارنىڭ ھەق-
قىنى ئۆيدە قالغانلار بۆلۈشۈپ يېمەكچى بوپتۇ - دە، داد-
سى كىچىك ئىككى بالىسىنى ئارقىسىغا سېلىپ، يىراق
بىر يەردىكى ئۈجمىلىككە ئاپىرىپ، ئېگىز ئۈجمىنىڭ
ئۈستىگە چىقىپ تۇرۇپ:

— بالىلىرىم، مەن ئۈجمە قاققىلى تۇرسام، ئۈستۈنگە
قارماڭلار، ئۇچامدا كىيىم يوق، — دەپ ئۈجمىنى قات-
تىق سىلكىشكە باشلاپتۇ. بالىلار باش كۆتۈرمەي ھە دەپ
ئۈجمە يېيىشكىلى تۇرۇپتۇ. بالىلارنىڭ دادىسى ئۈجمىدىن -
ئۈجمىگە ئاتلاپ قېچىپ كېتىپتۇ. بالىلار ئۈجمە يەپ قور-
سىقى تويغاندىن كېيىن بېشىنى كۆتۈرۈپ ئۈجمىگە شۇنداق

قارىسا، دادىسىنىڭ قارىسىمۇ كۆرۈنمەپتۇ. شۇنىڭ بىلەن بۇ بالىلار: «ۋاي دادا، سىز نەدە؟» دەپ يىغلىشىپتۇ. دادىسى كەلمىگەندىن كېيىن، ئاخىر بېشى قايغان، پۇتى تايغان تەرەپكە كېتىپتۇ. بالىلارنىڭ دادىسى ئۆيىگە قايتىپ كەپتۇ. ئەتىسى ئاسماندىن يەتتە كىشىلىك ئۇزۇق چۈشمەي، بەش كىشىلىك ئۇزۇق چۈشۈپتۇ. بۇنى كۆرگەن ئەر - خوتۇن قىلغان ئىشلىرىغا مىڭ بىر پۇشايىمان قىلىپ، ئىككى كىشى بىلەن ئىزدەپ تاپالماپتۇ.

ئىككى بالا شۇ ماڭغىنىچە بىر يەردە كېتىۋاتسا، كىچىكىنىڭ ئالدىغا بىر تال پۇرچاق ئۇچراپتۇ. پۇرچاقنى پارچىلاپ يېرىمنى ئۆزى يەپ، يېرىمنى ئاكىسىغا بېرىپ يولىنى يەنە داۋاملاشتۇرۇپ كېتىۋاتسا، ئۇلارنىڭ ئالدىغا تۈگمەننىڭ ئوقى ئۇچراپتۇ. ئۆكسى:

— بۇ ئوقنى ئېلىۋېلىپ ئۆيىگە ئالغىچ بارايلى، بىرەر نەرسىگە لازىم بولۇپ قالار، — دەپتۇ. ئاكىسى:

— يول ئازابىدا ھېرىپ جان ئاران قالغاندا، بۇنى كۆتۈرۈپ نېمە قىلىمىز؟ — دەپتۇ. ئاكا - ئۇكا ئىككىلىن مەسلىھەتلىشىپ بىر يەرگە كېلەلمەي، ئاخىر ئۆكسى ئاكىسىغا:

— ئۇنداق بولسا يېرىم پۇرچىقىمنى بەر، ئۆزۈم يەپ، بۇنىمۇ ئۆزۈم كۆتۈرىمەن، — دەپتۇ. بۇ گەپنى ئاڭلىغان ئاكىسى نېمە قىلىشنى بىلەلمەي، ئاخىر ھېلىقى ئوقنى كۆتۈرۈپ مېڭىشقا مەجبۇر بوپتۇ. ئۇلار بىر قوپۇق ئورماندا.

لىققا يېتىپ كەپتۇ - دە، مۇشۇ يەردە ئارام ئېلىپ ئەتە
ئەتكەندە يولغا چىقىشنى ئويلىشىپ تۇرۇشىغا، يىراقتىن
قىرىق ئوغرىنىڭ قارىسى كۆرۈنۈپتۇ. ئاكا - ئۇكا قور-
قۇنچلۇقتا دەرھال تېرەكنىڭ ئۈستىگە چىقىۋاپتۇ. ئوغ-
رىلار قېرىشقاندەك بالىلار چىقىۋالغان تېرەكنىڭ تۈۋىگە
كېلىپ، پادىشاھنىڭ خەزىنىسىدىن ئوغرىلىغان ئالتۇن -
كۈمۈشلىرىنى بىر - بىرىگە كۆز - كۆز قىلىشىپ، ئوغ-
رىلىق ماھارەتلىرىنى سۆزلىشىپ ئولتۇرۇپتۇ. ئارىدىن بىر
ئوغرى:

— ئاغىنىلەر، ئۆشىمىزدىكى خۇرجۇن - تاغلارلارنى
قويۇپ، قازان ئېسىپ تاماق ئېتىپ يەپ، قورسىقىمىزنى
تويغۇزۇپ ئاندىن يولمىزغا ماڭمايمىزمۇ؟ — دەپ مەسلىد.

ھەت كۆرسىتىپتۇ. قالغان ئوغرىلارمۇ بۇ مەسلىھەتكە كۆ-
نۈپ، يوغان قازاندىن بىرنى ئېسىپتۇ، ئەمما قازانغا قۇيىد-
دىغان ياغ يوق ئىكەن. ئۇلار قوللىرىنى كۆتۈرۈشۈپ خۇدا-
دىن ياغ تەلەپ قىلىشىپتۇ. شۇ ئەسنادا تېرەكنىڭ ئۇچىغا
چىقىۋالغان بالىلارنىڭ كىچىكىنىڭ كىچىك تەرتى قىستاپ
كېتىپتۇ. چىدىيالىمىغان بالا ئاكىسىغا:
— ئاكا، سىيگۈم كېلىپ كەتتى، قانداق قىلىمەن؟ —
دەپتۇ. ئاكىسى:

— ئوبدان ئۇكام، ھەرقانچە بولسىمۇ بىردەم چىدا،
ئۇلار بىزنى كۆرۈپ قالسا ئۆلتۈرۈۋېتىدۇ، — دەپتۇ. گەپ-
كە كۆنمىگەن ئۆكىسى:

— مېنى سىيگىلى قويساڭ قوي، بولمىسا يېرىم
پۇرچىقىمنى بەر! — دەپتۇ. غەزەپكە كەلگەن ئاكىسى:
— نېمە قىلساڭ قىل، — دەپ قاراپ تۇرۇپتۇ. ئۇ-
كىسى شۇنداق سىيگەنكەن، دەيدۈك قاراقچىلارنىڭ قازد-
نىغا چۈشۈپتۇ. بۇنى كۆرگەن ئوغرىلار: «خۇدا بىزنىڭ تەل-
پىمىزنى قوبۇل قىپتۇ» دەپ، خۇشال بولۇشۇپ، ھايت -
ھۈيت دېگۈچە بىر قازان پولۇ ئېتىپ، قوللىرىنى يۇيۇپ
ئاشقا ئېغىز تەگكۈچە، تېرەك ئۈستىدىكى قورسىقى ئېچىپ
نەپسى تاقىلداپ كەتكەن بالىلارنىڭ كىچىكى ئاكىسىغا:
— ئاكا، بۇ ئوغرىلارنىڭ بېشىغا ماۋۇ تۈگمەن ئوقىنى
تاشلايمۇ؟ — دەپتۇ. ئاكىسى:
— جېنىم ئۇكام، ئۇنداق قىلما، بىكاردىن - بىكار

جېنىمىزدىن ئايرىلىپ قالغىنىمىز، — دەپ ئۆكسىغا يالۋۇ.
رۇپتۇ. ئۆكسى:

— ھەي ئاكا، ئەخمەقلىق قىلما. ئالدى بىلەن بۇ
ئوقنى ئۇلارنىڭ بېشىغا تاشلاي، بۇنىڭدىن قورقۇپ قېچىپ
كەتسە بىزمۇ قۇتۇلىمىز، — دەپتۇ.

— ئۆكۈم، مەن سەندىن چوڭ بولغاندىكىن مېنىڭ
گېپىمنى ئاڭلا! — دەپتۇ ئاكىسى ئۆكسىغا يالۋۇرۇپ.

— بۇنى تاشلىغىلى قويمىساڭ، يېرىم پۇرچىقىمنى
بىر! — دەپ ئاكىسىغا تەھدىت سالغاندىن كېيىن، ئۆك-
سىنىڭ تاپا - تەنىسىگە چىدىمىغان ئاكىسى:

— خالىغىنىڭنى قىل، — دەپتۇ. ئۆكسى تۈگمەننىڭ
ئوقىنى شۇنداق بىر تاشلىغانىكەن، ئاش يەپ ئولتۇرغان
ئوغرىلارنىڭ بېشىغا چۈشۈپتۇ. ئالاقزادە بولغان ئوغرىلار
ئۆلەر - تىرىلىشىگە قارىماي، ئوغرىلىغان مال - دۇنيالى-
رىنىڭ ئالغىنىنى ئېلىپ، قالغىنىنى قويۇپ بەدەر قېچى-
شىپتۇ. بالىلار خۇشال بولۇشۇپ دەرھال دەرەختىن چۈ-
شۈپ، ئولجا قالغان ئالتۇن - كۈمۈش، يامبۇ - تىللارنى
قويۇنلىرىغا سېلىپ يەنە ئۆز يوللىرىغا راۋان بوپتۇ. بىر
يەرگە كەلگەندە، ئۇلارنىڭ ئالدىغا بىر كونا ئۆي ئۇچراپتۇ.
ئاكا - ئۆكۈم ئىككىيلەن مەسلىھەت قىلىپ، مۇشۇ ئۆيدە
قونماقچى بولۇپ ئىشىكنى ئېچىپ قارىسا، بىر ئەسكى
تۈگمەن ئىكەن. ئۇلار تۈگمەنگە كىرىپ سۈكەننىڭ ئىچىگە
كىرىپ يېتىپ تۇرۇشىغا، بىر توپ ياۋايى ھايۋانلار كىرىپ-